

KYLANTI ŽVAIGŽDĖ

ŪKIŠKAI JAPONIJA JAU PRALENKĖ VOKIETIJĄ

Šiandien daug kalbama apie Kinijos pavojų Sovietijai ir... Amerikai. Tiesa, tai didelė valstybė su 700 ar gal net 800 milijonų gyventojų. Ta gyventojų masė kaž kaip sumažina jos kaimynės Japonijos daromą įspūdį, nors iš tikro savo ūkiniu pajėgumu toji valstybė šių metų kovo 31 dieną pralenkė Vakarų Vokietiją

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ir šiandien yra trečioji ūkinė galybė po JAV ir Sovietijos. Anksčiau ar vėliau ji pareikalaus sau didesnio ir politinio vaidmens.

Japonijos ūkinis atkurtas yra laikytinas tikru stebuklu. Tik pagalvokime: kraštas, mažesnis už Prancūziją, kurio tik 32% žemės tinka apdirbimui, drebinamas 54 veikiančių ugniakalinių ir kasmet vykstančių 7.000 žemės drebėjimų, kraštas, kuriame nėra jokių svarbesnių žaliavų ir gerų kelių, staiga pradeda gaminti daugiau automobilių negu Vokietija ir šioje srityje yra pralenkiama tik JAV. Ir ne tik automobilių gamyboje. Japonija pirmąją foto aparatų ir laivų statyboje. Ir jei anksčiau japonų gaminiai buvo laikomi pigiomis ir netobulomis amerikiečių ar europiečių gaminių kopijomis, šiandien jie jau tikrai verti savo kainos.

Tarp kitko kopijavimas yra senas japonų mėnas, kurio jie visai nesigėdi. Iš dalies tai paaiškinama tuo, kad japonai, ilgą laiką gyvenę izoliacijoje, neturėjo laiko patys ką nors išgalvoti ir užtat bando pamėgdžioti pačius geriausius užsienio pavyzdžius. Ne tik pamėgdžioti, bet ir juos pralenkti. Taip, pavyzdžiui, iki 1871 m. Prancūzijos — Prūsijos karo, jie sekė prancūzų karo mokslo, o po to karo — vokiečių. Ir šiandien Japonija užsieniuose dar perka dešimt kartų daugiau įvairių išradimų licenzijų negu parduoda savų, tačiau tas santykis jau pradeda sparčiai mažėti. Japonų in-

žinieriai pradeda lenkti užsienio kolegas.

Kaip susilaukta tokio pasisekimo po 1945 m. triuškinančio pralaimėjimo amerikiečiams? Visų pirma japonai yra labai drausmingi ir amerikiečių įvestas demokratinis režimas jų dar 'neištvirkino'. Jų ūkinė sistema, pagal londonišką 'Economist', yra inteligentiškiausiai dirguojamo ūkio sistema pasaulyje. Didžiosios firmos glaudžiai bendrauja su valstybės planuotojais. Didžiųjų įmonių tarnautojų ir darbininkų algos yra palyginti labai mažos. Jie pradeda su 55 doleriais mėnesį, jei yra baigę gimnaziją, 80 — 90 dolerių su universiteto diplomu. Jų darbas tačiau yra garantuotas iki pensijos — sulaukus 55 metų. Darbininkų užmokesčio priklauso vos 20% visų darbininkų palyginti yra negalingos ir jų vadai dažnai rūpinasi daugiau įmonių negu darbininkų gerove. Didžiosios įmonės iš savo pusės išnaudoja mažasias įmones, kurios verčiasi labai sunkiai. Nors Japonijoje oficialiai bedarbių kaip ir nėra, mažose įmonėse dirbą keli milijonai žmonių praktiškai yra pusiau bedarbiai. Įmonės priešakyje paprastai yra patriarchališkas 'bosas', kuris tačiau labai glaudžiai bendrauja su visais savo tarnautojais. Tai ką amerikiečiai vadina 'team-work' — japonų jau yra seniai praktikuojama.

Šiandien vidutiniai viešas japonas mažiau uždirba kaip, pavyzdžiui, italas — vos 1.260 dolerių į metus, t.y. beveik tik 35% vieno amerikiečio uždarbio, tačiau jų gyvenimo būdas yra visiškai kitoks. Jie mie-

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Teodoras Blinstrubas suaktyviniame seime New Yorke, gegužės 30 ir 31 d. skaito savo pranešimą. Nuotraukoje iš kairės: ALT pirm. inž. E. Bartkus, LNF pirm. E. Čekienė, Lietuvos gen. konsulas New Yorke A. Simutis, seimui rengti komiteto pirmininkas dr. A. Budreckis ir ALT S-gos pirmininkas Teodoras Blinstrubas. L. Tamošaitis nuotrauka

SAVA VALSTYBĖ, LIETUVIŠKA ASMENYBĖ, TAUTINĖ STIPRYBĖ

Pagrindinės ALT S-gos pirmininko Teodoro Blinstrubo pranešimo Seimui mintys

Tokių darbų, kurie lyg koks obeliskas prasikištų aukščiau mūsų galvų ir plačiai spindėtų savo viršūne, Sąjungos valdyboms gausūs, platūs ir įvairūs gyvenamo laikotarpio darbai. Pirmoje eilėje noriu pažymėti Sąjungos valdybos ryšius su skyriais, nes tik per skyrius ryškėja Sąjungos siekimai ir verčiami lietuviškos veiklos barai. Iš skyrių bei narių pasirodymų bei reiškimo-

mosi lietuviškame gyvenime matyti visos Sąjungos veikimas ir jos vaidmuo apskritai.

Sąjungos ryšiai su skyriais buvo palaikomi bendraraščiais, laiškais ir kitais būdais. Bendraraščiuose buvo iškelta ištisa eilė pasiūlymų, darbų, sumanymų, lietuvių skyrių judėjimą. Aiškintasi, kas būtų galima atlikti. Tačiau visais atvejais Sąjungos valdyba liko patarėjo vaidmeny: patys skyriai apsisprendavo, kas vietos sąlygose būtų galima atlikti.

Nebuvo tokio atvejo, kad Sąjungos valdybos nariai nenuvyktų į skyrių, kurio jie tik būdavo pakviesti. Išnaudotos ir visos kitos progos, leidusios susisiekti su skyrių valdybomis ir nariais. O tokių progų atsirado ir New Yorke, ir Clevelande, ir Detroite, ir St. Louis, ir Chicagoje ir pagaliau daug kur kitur. Daugely atvejų ryšiai reikėsi ir telefonu.

Malonu konstatuoti, kad daugelis skyrių suprato Sąjungos valdybos siekimus. Gal daugiausia dėl to, kad jie sutapo su pačių skyrių siekimais. Ir Antano Olio prisiminimas, ir Antano Smetonos paminėjimas daugely vietų praėjo gražiai ir sklandžiai. Čia buvo įtraukiamos ir kitos organizacijos bei sambūriai. Tautininkų vardas išigijo ryškų ir stiprų pripažinimą, palikdamas gilius pėdsakus visos išeivijos visuomenėje veikloje.

Kai kurie skyriai parodė džiuginančios iniciatyvos ir suorganizavo parengimus, kuriems lygių dar nėra niekada buvę. Apie juos daugiau išgirsime skyrių pranešimuose. Jų neturėčiau čia minėti, kadangi Sąjungos

valdyba jų neorganizavo. Tačiau negaliu susilaikyti nepamirėjęs, pavyzdžiui, Detrito skyriaus. Vadovaujant Antanui Musteikiui ir jo bendradarbiams, tenai buvo suorganizuotas pirmą kartą istorijoje lietuvių mokytojų pagerbimas ir akademija, davusi specialią kantatą. Akademija praėjo gražiai, pakilia nuotaika, o tokiu detroitiečių žygiu visa Sąjunga gali didžiuotis.

Arba, pvz., jaunųjų dainininkų koncertas Clevelande. Ir čia vietos skyrius kartu su Vilties Draugijos valdyba ir Dirvos štabu, surengė iškilų šventę, kurioje pasirodė eilė jaunųjų dainininkų. Tokių ir panašių pasireiškimų būtų galima išvardinti ir daugiau: Baltimore, Philadelphia, Chicago, East Chicago, Boston ir t.t. Tai visų gyvos Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pasirodymai, džiuginanti skyrių iniciatyva.

Kitas dalykas, kuris Sąjungos valdybai labai rūpėjo, buvo Dirvos reikalai. Rūpėjo du dalykai — jos ekonominis pagrindas ir jos dvasinis veidas.

Visi gerai žinome ir suprantame, kad visos Sąjungos gyvenimas be savo laikraščio iš karto sunyktų iki minimumo. Savas periodinis laikraštis leidžia Sąjungai cementuotis, siekti jos didžiųjų tikslų, populiarinti jos idėjas. Dirvos reikalų Sąjungos valdyba turėjo išstiegti eilę pasitarimų su Vilties Draugijos valdybos pirmininku Aleksu Laikūnu ir kitais jo bendradarbiais — Kaziu Karpiumi, Vincu Juodvalkiu, Vytautu Gedgaudu ir anksčiau Jonu Ciuberkiu. Tarp Vilties valdybos ir ALT Sąjungos valdybos nuolat bū-

(Nukelta į 5 psl.)

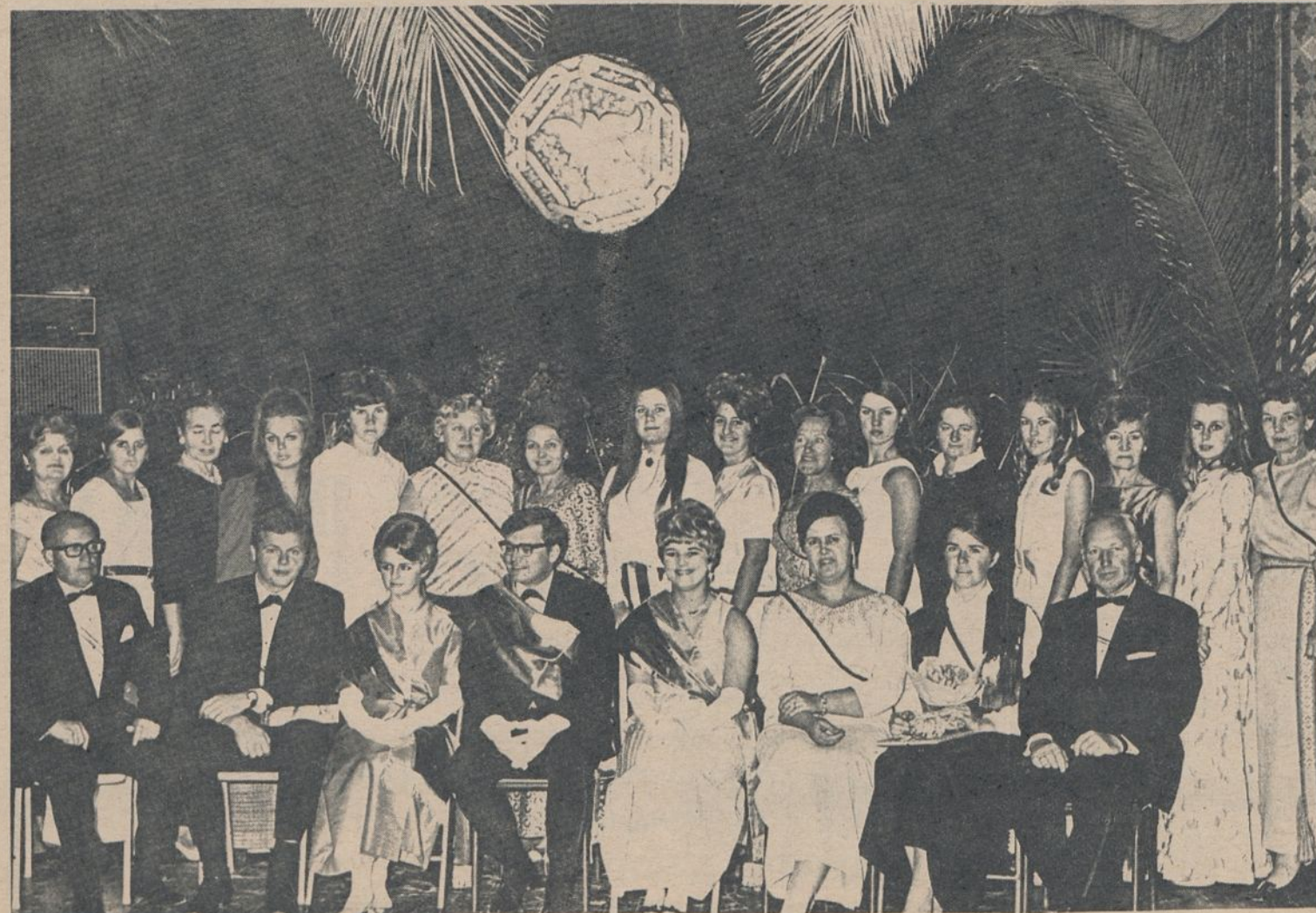
STUDENTŲ IŠKILMĖS ADELAIDEJE

Lietuviai studentai Australijoje pamažu persiima Lietuvoje veikusią studentų korporacijų tradiciją. Pirmieji pradėjo skautai akademikai, prie kurių prisijungė eilė asmenų tebebranginančių studentavimo laikus. Jų padedami Adelaidėje studentai neperisiformuoja į atskirą korporaciją, bet pasilieka Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos skyriumi, tačiau savo vidaus gyvenime nusieta vadvautis lietuviškų korporacijų principais.

Nuotraukoje Adelaidės lietuviai studentai ir jų globėjai. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: V. Linkas ir jo globojamas A. Grėbliūnas, N. Masiulytė, pirm. V. Straukas, B. Kmitaitė-Mikužienė, dr. O. Ratkevičienė su savo globojama studente ir inž. A. Pacevičius. Antroje eilėje naujai į studentų sąjungą priimtos lietuvaitės su savo globėjomis. Pirmoji iš kairės G. Martinkienė, 3-ji B. Lapsienė, 6-ji dr. J. Maželienė, 7-ji dr. S. Pacevičienė, 10-ji B. Mockūnienė, 12-ji skulptorė Ieva Počienė, 14-ji G. Levickienė ir 16-ji G. Straukienė.

Globėjos per metus supažindins naujas studentes su korporantiškom tradicijom ir bus jų dvasinėm vadovėm. Po metų numatyta ir šioms studentėms suteikti spalvas atitinkamose iškilmėse, greičiausiai metinio studentų baliaus metu Lietuvių Namuose.

A. Budrio nuotrauka

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVIČIUS

LINČO TEISMAS SPAUDAI

Tarp Australijos lietuvių tai vienur tai kitur kartas nuo karto atsiranda sauželė triukšmadarių, kurie pradeda kirsti šaką, ant kurios patys sėdi. Jie pasisavina teisę kalbėti visos bendruomenės vardu ir jos titulu besidangstydami, stato įvairių dažnai ir visai absurdiškų reikalavimų. Paskutiniu laiku po vieną tokią grupelę randame Melbourne ir Adelaidėje. Šiandien abi jos vykdo linčo teis- mą bendruomeninei spaudai. Ypač įdomu, kad re- tas iš šių "teisėjų" prenumeruojasi lietuvišką laik- raštį. Kas lietuviškojo spaudos rašoma, jie patiria tik atsitiktinai iš savo kaimynų. Bet tai nekludo jiems šaukti: mes neskaitysime bendruomenės laik- raščio! Taip ir norisi galvoti, kad jiems pakanka vien veltui gaunamo "Tėvynės Balso".

Ieškodami šalininkų, tie neskaitantieji "skaity- tojai" visai nesivaržo su priemonėmis, naudojia ap- gaulę ir šantažą. Pats už save kalba šitoks patikrin- tas faktas, paremtas apgautos adelaidiškės lietuvi- mokytojos ir veiklios visuomenininkės ponios V.U. pareiškimu: neseniai ji buvo paklausta, ar jai patin- ka V. Radzevičiaus rašiniai "Mūsų Pastogėje". Ga- vęs teigiamą atsakymą, klausėjas paprašė ponią U. tai patvirtinti savo parašu ir moteriškė pasirašė po tekstu, jo neskaitydama. Naivus pasitikėjimas. Tik vėliau ji sužinojo, kad pasirašė skundą prieš "Mū- sų Pastogės" redaktorių V. Kazoką, tvirtinant, kad jis esąs viešai nusistatęs prieš Adelaidės lietuvius ir bendruomeniniam laikraštyje leidžias vien Ra- dzevičiui kalbėti. Parašus tam skundui iniciatoriai rinko beveik tris mėnesius, bet, nežinint klastos ir apgaulės, jiems tepavyko surinkti vos 23 parašus, kurių daugumą sudaro lasininkai.

Ta pati sąjūdinė grupė praktiškai pernai į Krašto Tarybos atstovus kelis savo šalininkus, kurie Tary- bos suvažiavime linčiavo patį laikraštį, jo redaktorių ir bendradarbius. Čia be kitų buvo išskirtas ir Melbourne gyvenęs nuolatinis "M.P." bendradarbis, kuris savo feljetoninius reportažus pasirašinėdavo Rapolo slapyvardė. Kadangi Krašto Tarybos atstovų dauguma į šiuos puolimus nekreipė dėmesio ir nepri- ėmė jokių rekomendacijų, spaudos linčiuotojai dabar panaudojo Krašto Valdybos pirmininko S. Narušio apsilankymus Adelaidėje ir Melbourne. Šįkartą pir- mininkui spausti buvo pritaikytas paprasčiausias šantažas: jeigu nepašalinsi mums nepageidaujamų bendradarbių, organizuosime "Mūsų Pastogės" boi- kotą! Melbourniškiai spaudė, kad atstatytų Rapolą, o adelaidiškiai ėjo dar toliau: atstatyti V. Kazoką!

Tokiai makalynei esant, melbourniškis Rapolas pats pasitraukė. Savo laiške "Mūsų Pastogės" skaity- tojams jis rašo: "Vyriausios teisėjas, pasišaukęs perdavė man teismo sprendimą: nerašyk daugiau Ra- polai, arba rašyk tik komplimentus... Geriau bėgti, nes pagal įsakymą rašyti nesugebėsiu". Ir Rapolas iš "M.P." pabėgo. Kalbėdamas Rapolo nulinčiavimo reikalu redaktorius "Mūsų Pastogės" 22 nr. š.m. birželio 9 dienos rašo: "Atrodo, kad demagoginė ir hipokritinė pusė laimėjo, atsikratydama savo sąži- nės balsu ir net visuomeniniu varikliu, kad hipokri- tinio galvojimo ir nusistatymo potvynis baigia užlie- ti visą mūsų bendruomenę. Visi iškilesnieji asme- nys, ypač spaudoje, vienas po kito šalinami, nes jų atviras žodis, tiesos meilė nelabai derinasi su sal- džiai sapnuojančių iliuzoriniu pasauliu, drumsčia ramybę ir esąs susivienijimo stabdis. Šiandien pa- sitraukia Rapolas, gal rytoj, neatlaikęs hipokritų spaudimo, nutils Radzevičius, troškuliui marinamas Dumčius -- tai tik keli vardai, nekalbant jau apie eilę pasitraukusių".

Tame pačiame "M.P." numeryje, atsisveikin- damas su skaitytojais, nulinčiuotasis Rapolas pa- stebi: "Prisipažįstu kaltu, kad juokiais, kai kas nors, mano manymu, darė kokias bereikalingas ko- medijas. Kaltas esu, kad šypsodamasis parodžiau negeroves su intencija jas pašalinti. Kaltas esu, kad drįsau juoktis, kur galbūt verkti reikėjo (iš kur galėjau žinoti, kad verkti nedraudžiama?). Kaltas esu, kad žodžio laisvę tikėjau. Ak, kaltas esu, kad iš viso laisvę tikėjau".

• DAILININKAS HENRIKAS ŠALKAUSKAS Australijos sostinėje Canberroje š.m. birželio pradžioje buvo surengęs individu-

Adelaidės lietuvių muziejus, kurį suorganizavo kultūrininkas J. Vanagas, plačiai žinomas ir vietos australų visuomenei. Jo lanky- ma skatina ir Pietų Australijos turizmo biuras savo brošiūrose. Nuotraukoje Pietų Australijos premjero žmona Mrs. Hall (dešinė- je) lanko muziejų vienu iškilmių metu. Paaiškinimus teikia S. Dai- nius, Tautiniais rūbais apsirengusi E. Dainienė. Kairėje stovi V. Šulcas. A. Budrio nuotrauka

Lietuvių studentų iškilmės Adelaidėje, Australijoje. Po iškilmingo spalvų sureikimo naujiems studen- tų sąjungos nariams, giedamas Lietuvos himnas. Prieky stovi Lietuvių Studentų Sąjungos Adelaidės skyriaus valdybos sekretorė N. Masiliūtė (garsėjanti pianistė) ir pirmininkas V. Starukas. Priė vėlia- vos G. Kaminskas ir B. Kmitaitė-Mikužienė. A. Budrio nuotrauka

MONTREALIO "ŽMOGUS IR JO PASAULIS" VĖL ATSIDARĖ

Montrealio pasaulinė paroda, populiariai vad- dinama "Žmogus ir jo Pasaulis", š.m. birželio 12 d. vėl atidarė lanky- tojams savo vartus. Pernai, vos užbaigus pra- eitų metų parodą, buvo paskelbta, kad 1969 me- tais paroda vėl būsianti atidaryta, ir netgi bus ge- resnė ir įdomesnė, negu iki tol buvusios, ir tuoj pat buvo pradėti pasi- ruošimo darbai. Taip pat buvo pranešta, kad paro- da 1969 metais atsidarys gegužės 29 d. ir Montrea- lio burmistras Jean Drapeau išvyko į užsie- nius telkti naujų kraštų arba pasitarti sutais, ku- rie jau iki šiol buvo daly- vavę.

Tačiau vėliau iškilo sunkumų. Paaiškėjo, kad paroda 1967 m. ir praei- tais yra turėjusi kasmet po apie 15 milijonų dole- rių nuostolių, kurių nesą iš ko padengti, ir buvo iš- keltas klausimas, ar iš- viso bus galima ją atida- ryti 1969 metais. Bur-

mistras Drapeau dėl to labai išsiseidė ir pagrą- sė atsistatydinsias, jei tas jo "kūdikis", kaip pa- roda buvo pavadinta, to- liau nebebus atidaryta. Buvo skubiai ieškoma lė- šų galimiems nuosto- liams padengti. Galop susitarta, kad po tam tik- rą dalį buvusių ir galimų nuostolių padengs fede- ralinė, provincijos val- džios ir pats Montrealio miestas, bet atidarymo data buvo nukelta į bir- želio 12 d., bijant, kad anksčiau gali būti blo- gas oras ir nebus lanky- tojų, kaip tai atsitikopra- eitais metais, kas ir da- vė nuostolius.

Tačiau šiemet oras puikiasias ir Montrea- lio miesto gyventojai ir kiti tos parodos mėgėjai tiesiog griaužiasi iš nu- sivilimo, kad paroda vis neatsidaro. Parodoje šie- met vėl turi dalyvauti anksčiau dalyvavusios Sovietų Sąjunga, Čeko- slovakiija ir Lenkija, be to, dar prisidės Bulga-

rija, Ispanija ir kiti kraš- tai. Čekoslovakija, su milžinišku pasisekimu dalyvavusi EXPO '67, dabar prisiglaus buv. Kubos paviljone, nes jos senasis paviljonas nu- griautas. Parodoje yra visa eilė ir kitų pageri- nimų ir patobulinimų, apie kuriuos vėliau pa- rašysiu, kai turėsiu pro- gos joje asmeniškai ap- silankyti ir apžiūrėti.

Bet parodos dalis, esanti į rytus už Jacques Cartier tilto, pasilinks- minimų parkas, vadinamas La Ronde, savo var- tus atidarė jau gegužės 14 d. ir tai su dideliu pa- sisekimu. Kolkas veikia tik savaitgaliais po 3 die- nas, bet po birželio 12 d. veiks kasdien. Pirmąjį savaitgalį buvo 59,000 lankytojų, o jau sekantį tas skaičius pakilo iki 69.000 ir vis kyla. Memo- rial Day savaitgalį buvo toks užsigrūdimas, kaip "senais gerais" laikais, o bavarų restorane, kur vėl atvyko visas perso- nalas iš Muencheno, pri- trūko ir vietų ir alaus. Čekų teatras "Laterna Magica" dar neveikia, bet pradės veikti kartu su bendru EXPO atida- rymu.

Ant. Bernotas

KYLANTI

ŽVAIGŽDĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Tokiai rašybai maši- nėlės yra labai bran- gios ir dauguma japonų firmų jų visai neturi. Didesnė dalis susiraši- nėjimo atliekama ran- ka, nepaliekant nuora- šų.

Savo ūkinę ekspansiją Japonija gali plėsti tik laisvo pasaulio ūkio dė- ka. Kvotų sistema būtų jau labai žalinga, todėl japonai šioje srityje yra JAV sąjungininkai, nors paskutiniu metu JAV au- to pramonė japonų kon-

kurencijos yra rimtai iš- sigandusi, daugiau negu vokiečių Volkswageno.

Politikoje japonai dau- giau vadovaujasi nuotai- komis ir ūpu negu logi- ka. Jų studentai labai mėgsta pademonstruoti savo anti-amerikonišką nusistatymą, nors kaip tik JAV įgalino jų ūkinį atkūtimą ir įgalino juos labai mažai išleisti kraš- to apsaugos reikalams. Nepaisant to, japonai rei- kalauja Okinawos, dabar svarbiausios JAV bazės grąžinimo, nors iš to šiuo metu neturėtų jo- kios praktiškos naudos.

Aplamai imant, ameri- kiečiai ir japonai turi la- bai daug bendrų intere- sų, tačiau kaip juos kar- tu ginti, sutarti daug sunkiau.

GRAŽI IR VERTINGA DOVANA

Vyriški šveicariški HY MO- SER 18 karatų aukso, 25 akme- nų, automatiški, kalendorius, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su ga- rantija. Dėl katalogų ir kitų informacijų rašyti:

S. V. STARAS — IMPORTER,
23 Mendon St.,
Worcester, Mass. 01604

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

HELP WANTED MALE

WELDER MECHANICS

and

Assemblers

for installation and mount- ing of truck bodies and re- lated equipment, complete medical and pension plan.

DEPENDABLE

MOUNTING SERVICE

22077 MOUND RD., WARREN, MICH.

(313) 536-7292

(48-53)

IMMEDIATE

OPENINGS FOR

MILLING MACHINE OPERATORS
O.D. GRINDER
CUTTER GRINDERS
SCREW MACHINE OPERATORS
TIP GRINDERS
BRAISERS

Apply in person. Excellent fringe benefits.

ECLIPSE COUNTERBORE

Div. Illinois Tool Work, Inc.

1600 BONNER, FERDALE, MICH.

An Equal Opportunity Employer (48-50)

PRINTERS

Nonunion—Ludlow operator and gen- eral shopman. Good working condi- tions. Good pay for good men.

MIDWEST TYPESETTING

250 PIQUETTE

DETROIT, MICHIGAN

313 — TR 1-3045 (46-49)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

KĄ ŠELPIA BALFAS

Kai 1944 metais buvo sukurtas Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas -- Balfas -- jo pagrindinis tikslas buvo pirmiausia padėti lietuviams atsidūrusiems Vakarų Europoje. Šaliapagerinimo gyvenimo sąlygų maistu ir drabužiais, Balfas taip pat rūpinosi imigracijos reikalais, ypatingai paruošimu įvairių garantijų reikalingų tiems, kurie norėjo atvažiuoti į Ameriką.

Labai daug buvusių benamių liks amžinai dėkingi Balfio organizacijai, ypatingai jos kūrėjams ir šalpos darbo vykdytojams už taip reikalingą pagalbą anose sunkiose dienose.

Šiomet sukako 25 metai nuo Balfio įsteigimo. 25 metai našaus, vieningo artimo meilės darbo. Kai Balfas buvo steigiamas, turbūt niekas nepagalvojo, kad jis bus taip ilgai reikalingas. Anais laikais visi ir šelpėjai ir šelpiamieji tikėjosi, kad karas bus užbaigtas garbingai, atstatant valstybių sienas ir grąžinant pavergtus tautoms laisvę. Balfas buvo įsteigtas pagalbėti susidariusiai sunkiaipadėčiai nenormaliose aplinkybėse. Deja, tos nenormalios aplinkybės pasiliko. Todėl ir Balfio misija ir šalpos darbo reikalingumas taip pat pasiliko ir turi būti ir toliau tęsiamas.

Pamažą atsirado plyšių geležinėj uždangoj, per kuriuos jau ne tik laiškuoti, bet ir siuntinėli galima buvo prastumti. Tai nebuvo nei okupanto sušvelnėjimas, nei žmogiškumo gestas; o tik naujas kitų išnaudojimo ir sau pasipelnijimo būdas. Už "leidimą" pagalbėti vargstančiam broliui, okupantas akipilėšiskai apiplėšia ir siuntėją ir gavėją.

Bet lietuvių artimo meilė yra tokia didelė, kad nežidurint visų šių apgavysčių, jis vistiek skiria visus savo atliekamus centus savųjų pagalbai. Didžioji dauguma visų Amerikoje įsikūrusių lietuvių tremtinių siunčia siuntinius savo artimiesiems pasilikusiems tėvynėje. Deja, ne visi, kurie yra pagalbos reikalingi, turi artimųjų Amerikoje. O jų yra įvairiose aplinkybėse. Vieni dar tebėra Sibiro vergų stovyklose ar kaulėjimuose. Kiti po ilgų kančių metų vėl sugrįžę į savo svajonių kraštą, dažnai tampa nepaprastai apvilti. Jie sugrįžo be sveikatos, be santaupų ir be jokios globos. Valdžios yra laikomi beteisiais ir pažemintais. Iš pavergėjų jie daug ir ne-

sitiki. Bet daug skaudčiau jiems pernešti, kai ne kartą ir savię jų ne supranta ir net vengia. Tuomet jie krinta į liūdną desperaciją... Ir tada kažkoks nežinomas jiems atsiunčia siuntinuką iš Amerikos. Pats jo turinys brangus ir naujingas. Bet daug brangesnis yra tas jausmas, kad kažkas įvertino jų iškentėtą kančią, kažkas suprato jų tėvynės meilę ir ilgesį, kažkas prisiminė... prisiminė ne tų žodžių, bet darbu, jungtiniu darbu, bendra auka -- Balfio siuntiniu. Tad šalia materialinės pagalbos, kokia didelė moralinė parama! Jų reikšmė ir svarba bus pilnai suprasta ir įvertinta, tik tada, kai laisvai apie tai bus galima rašyti, kai bus galima laisvai susitikti ir atvirai pasikalbėti. Šiuo metu pro cenzūros koštuvą pralenda tokie pasisakymai: "Siuntinį gavome. Labai ir labai esame dėkingi už paramą. Tavo draugės (Balfas) poelgis tai jau tiesiog nuostabus. Tu gal neišvaizduoji, koks džiaugsmas matyti, kad šiame karjerizmo ir materializmo pasaulyje yratokių puikių žmonių. Aš tikra, kad nepažįstamoji (Balfas) žmogų verina ne pagal jo turtą. Aš tau sakiau, kad šioje asarų pakalnėje yra daug gerų ir gražių, ir todėl taip nesinori iš čia išeiliuoti. Nebūtina tuos žmones turėti šalia savęs. Bet užtenka žinoti, kad jie yra. Smagu žinoti, kad toki kada nors gyveno..."

Balfas savo kartotekoje turi šimtus ir tūkstančius prašymų iš įvairių pasaulio kraštų. Tačiau daugiausia dėmesio kreipia į Lietuvoje ir Sibire gyvenančių vargus. Virš 80% Balfio šalpos ištekliai yra skiriama Lietuvai. Balfas jokių pastovių pajamų neturi, bet laikosi geraširdžių lietuvių aukomis. Todėl tiek materialinės ir moralinės paramos bus suteikta mūsų vargstantiems broliams ir sesėms, kiek Balfio šalpos darbas bus remiamas laisvėje gyvenančių geraširdžių Amerikos lietuvių.

K.P.G.

"LITHUANIA 700 YEARS"

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant -- 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

ŠVIESA IR ŽODIS

V. KAVALIŪNAS

Švietimo Taryba, norėdama padidinti lituanistinių mokyklų mokinių skaičių, kreipiasi į tėvus, norisi čia pasakyti tai, kuo, dirbdamas keliolika metų šeštadieninėse mokyklose, esu įsitikinęs: nedelsiant eitina prie 10 mokslų metų mokyklos. Tada ir mokinių skaičius a u k š čiausiuose skyriuose taip smarkiai nenutrupės: dauguma mokinių, baigusių 8 skyrius, ryšis dar du metus mokyklą lankyti ir ją baigti.

Tai siūlydamas, o tai siūlyti verste verčia tikrovė, kurios negalima nematyti, anaipol nesiūlau lituanistinė mokyklą sumenkinti. Siūlau ją sustiprinti. Ir daug ko čia nereikia, o tik prie dabar esančių 3 pagrindinių dalykų pamokų pridėti dar 1 pamoką. Jei čia svarbu aritmetika, tebūna leista ja ir operuoti: mokinių, kuris dabar per 12-ka 34 savaitių mokslo metų turi 1224 pamokas, pridėjus vieną pamoką, per 10 tokių pat ilgio mokslo metų turės 1360 pamokų. Taigi 136 pamokomis daugiau.

Kad viena 40 min. pamoka nėra našta nei mokiniams, nei jų tėvams, rodo patyrimas ir tos mokyklos (Clevelando Sv. Kazimiero), kurioje tenka dirbti ir šias eilutes rašančiam. Čia jau seniai aukščiausiuose skyriuose yra ne 3, o 4 pamokos. O nuo 1965-66 m. m. 4 savaitinės pamokos (pagrindinių lituanistinių dalykų) yra ir visuose kituose skyriuose.

Peržiūrėta ir programa. Šiuo kartu kalbu čia tik apie lietuvių literatūros programą. Kokia ji turėtų būti? Mokytojams, ypač jaunesniems, kurių vis daugiau ir daugiau turės ateiti į lituanistinę mokyklą, ji -- rūpestingai ir subtilaus žinovo ranka nusagstyta jo kelio su klase gairės. Ką mokytojas dabar turi daryti, perskaitęs X skyriaus programos pastraipėlę: "Žymesnieji nepriklausomos Lietuvos rašytojai: Aistis, Vaičiulaitis ir kiti". Kas tie kiti? Kurie kiti? Apskritai, jei norima, kad mokytojas programos laikytųsi, tai reikia ją ir duoti. Jei norima, ja mokytojai padėti, tai reikia ją ir duoti tokią, kuri jam padėti galėtų.

Mokiniams programa turėtų būti tokia, kuri pirmiausia juos supažindintų su pačiais stipriausiais ir drauge su pačiais gražiausiais mūsų literatūros kūriniiais. Ką pvz. galvos ir jaus X skyriaus mokinių, amerikiečių mokyklų jau kiek susipažinęs su šekspyru, kai mokytojas paduos jam D. Poškos Mužiką? Ir ką jam atsakys, kai jis mokytoją paklaus -- o taip paklausia: -- Kodėl lietuvių

literatūra menkesnė už anglų (ar amerikiečių) literatūrą, Tokie klausimai nekils, jei mokytojas su klase eis rinktiniausius pačių stipriųjų mūsų rašytojų ir poetų kūrinius.

Kai mokytojas nebus apkrautas rašytojais, kurie tėra svarbūs mūsų rašijos istorijai, turės laiko ilgiau ir detaliau sustoti prie tų mūsų rašytojų kūrinių, kurių estetinė distancija labai nutolusi ir nuo Mužiko, ir nuo Pranės Paukštvanagio, ir nuo Petro Kurmelio. O sustoti reikia. Reikia atskleisti mūsų kūrybos žodžio grožį ir jo gilų ryšį su turiniu. Tai kelias nuo teksto prie idėjos, nuo formos prie turinio.

Šis metodas -- teksto aiškinimas (explication de texte) -- 1938 m. įvestas Prancūzijos mokyklose. Jis kaip vienas literatūrinės kritikos aspektų yra ir šio krašto universitetų prancūzų literatūros kursuose.

Savaime suprantama, kad tai, kas galima pasiekti su universiteto studentais, nebūtinai galima pasiekti su pradžios ar ir aukštesniosios mokyklos mokiniais. Tačiau skirtumas bus ne esminis, o tik laipsniškas. Ir šiuo keliu, ugdant mokinio meilę gimtajam žodžiui ir atskleidžiant jo grožį, reikėtų eiti. Manau, kad intuityviai ne vienas mokytojas šiuo keliu ir yra pasukęs. Tačiau jį reikėtų pabrėžti, su juo supažindinant, kad ir mokytojų studijų savaitės dalyvius, o taip pat įvedant ir į naujai paruoštiną tinkamą mūsų mokyklų sąlygomis ir tikslams lietuvių literatūros vadovėlį.

Tad, suglaustai pakartojant tai, kas jau buvo sakyta, reikia neatidėliojant eiti prie 10 mokslo metų mokyklos, peržiūrėti literatūros programą, pakeisti jos mokymo metodą. Tada padidės mokinių skaičius.

I FORDHAMĄ
PALYDINT

Skųstis, kad niekur šio krašto aukštosios mokyklose nėra dėstoma lietuvių kalba, lietuvių literatūra ir kiti lituanistiniai dalykai, nebegalima. Daug daugiau yra pagrindinis susirūpinimas, kad ten, kur jie dėstomi, lietuvių studentų ne per daugiausia. Tad ir džiugu, kai atsiranda vienas kitas jaunuolis, kuris užuot nerūpestingai atostogavęs, ryžtasi didelę vasaros dalį pašvesti lituanistikos studijoms.

Tokie jausmai ir mintys kyla, palydint Clevelando lietuviams dvasio kolonijos narius -- Arūną Bielinį ir Kęstutį Sušinską, išvykstančius 8 savaitėms į Fordhamo universitetą vasariniam lietuvių kalbos ir literatūros semestrai. Koks džiaugsmas būtų, jei vykėtų ne du, o dvylika? Tačiau, evangeliniais -- daug pašauktų, mažai rinktų -- žodžiais, vyksta tik du.

Tik jie du, baigę Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 8 skyrius, tęsė mokslą, kol baigė ir aukštesniąją mokyklą. Tik jie du, atrodo, jau tū gilesnį norą geriau išmokyti lietuvių kalbos ir praturtinti dvasia.

-- Noriu pagilinti lietuvių kalbos mokėjimą ir atrasti bei geriau pažin-

TEN VYSKUPAS
RETAS SVEČIAS

Viena lietuvaite iš Suvalkų krašto, dabar Lenkijoje, rašo:

-- Nors jau sulaukiau 31 metų amžiaus, bet dar tebesu nedirmavota (tai yra, nepriėmusi sutvirtinimo sakramento). Pas mus vyskupas niekada neatvyksta. Paskutinį kartą, kai jis mūsų parapiją vizitavo, aš dar buvau maža mergaitė, taigi tada sutvirtinimo sakramento priimti negalėjau.

Šiais metais tuoj po Velykų kunigas iš sakymo pranešė, kad pas mus atvyks vyskupas iš Lomžos ir gegužės 25 d. suteiks sutvirtinimo sakramentą tiems, kurie jo dar neturi. Tokių atsirado daugybė. Prieš 2 savaites prieš vyskupo atvykimą turėjau vaikščioti kartu su pradžios mokyklos mokiniais į bažnyčią ir atnaujinti savo katekizmo žinojimą. Žinoma, pamokos buvo tik lenkiškai. Kartu klebonas įsakė, kad visos sutvirtinimą priimančios mergaitės dėvėtų juodas sukneles su baltais kalnieriukais, taigi dabar turiu vargo su sirasti tokią suknelę.

Kaip žinia, Suvalkų kraštas lenkų buvo užimtas 1919 m. laike karo su lenkais. Anksčiau vyskupas rezidavo Seinuose ir savo parapijas lankydavo kas keleri metai. Seinuose vyskupavo ir garsusis mūsų poetas vyskupas Antanas Baranuskas, kuris ten ir yra palaidotas. O paskutinis Seinų vyskupas Ant. Karosas kartu su kunigų seminarijos klierikais lenkų buvo ištremtas į Lietuvą netrukus po Vilniaus krašto okupacijos ir vėliau įsikūrė Vilkaviškyje. Kaip matyti, lenkai šiuo metu buvusią Seinų vyskupijos teritoriją yra priskyre prie Lomžos, kuri yra toli Lenkijos gilumoje, todėl ir vyskupas iš ten taip retai teatsilanko. -- ab

ti pats save, -- atsakė A. Bielinis, paklaustas kuriuo tikslu jis vyksta į Fordhamą.

Labai panašus atsakymas buvo ir K. Sušinsko:

-- Vykstu, kad geriau išmokčiau lietuvių kalbos ir, ką nors rašdamas, galėčiau tiksliau ir tobuliau išsireikšti.

Kalba žmogų turtina. Kiekviename žody, sako M. Picard, yra transcendentinis pradas. Jis ypač giliai pajuntamas gimtosios kalbos žody. Abiem -- Arūnui ir Kęstutui -- linkime sėkmės.

V. K.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Putnamo stovykloje bus daug džiaugsmo...

BREŽNEVO DOKTRINA

Kai pernai rudenį iš Maskvos praskambėjo vadinamoji Brežnevo doktrina, kuria Rusijos komunistų vadovybė pasiskelbė neva turinti teisę įsikišti į kiekvienos "socialistinės valstybės" vidaus reikalus, jei -- Maskvos nuomone -- tenai gresia pavojus "socializmui", Vakaruose buvo pareikšta kiek kritikos, kiek priekaištų, net siek tiek ir pasipiktinimų, bet paskui, kaip paprastai, viskas nutilo, lyg būtų beveik nieko neatsitike. Tuo tarpu Brežnevas savo doktriną nuosekliai vykdo.

Pavergtųjų Europos Tautų Seimoposėdis Europoje ir jo delegacijų lankymosi Europos sostinėse svarbiausias tikslas buvo priminti Europos valstybių vyriausybėms, kad Brežnevo doktrina tebeveikia, ir priminti, ką ji reiškia netikrytinei Vidurinės Europos daliai, bet ir visai Europai.

ELTA - Pressedienst išsamiai pateikė vokiečių spaudai PET Seimo delegacijų įvairiose sostinėse įteikto memorandumo mintis apie tą Brežnevo doktriną. Visiems lietuviams irgi svarbu žinoti, kas yra ir ką reiškia toji doktrina. Tuo sumetimui čia pateikiama PET Seimo memorandumo ta tema pagrindinių minčių santrauka.

Praėjo jau ketvirtis šimtmečio po antrojo pasaulinio karo, o bendrieji Europos atstatymo klausimai tebėra neišspręsti. Vidurinės Europos rytinė dalis, priverstinai atskirta nuo likusios Europos, suvaržyta pažangos siekime ir kliudoma laisvai plėtotis, prieš savo norą yra tapusi neramumų židiniu -- geriausias to įrodymas yra Varšuvos pakto pajėgų išiveržimas į Čekoslovakiją.

Čekoslovakijos tragedija yra ryškus dabartinės padėties nepastovumo Europoje požymis. Komunistų viešpatavami rytinės Vidurios Europos kraštai yra tapę opiais įtampos židiniais. Pavergtųjų Europos tautų teisėtų siekimų įgyvendinimas yra tapęs nebeįmanomas dėl Sovietų Sąjungos įtakos išviešpatavimo toje Europos srityje. Brežnevo doktrinos pagalba Sovietų Sąjunga siekia dabar galutinai įamžinti tą sauvale pasiektą padėtį.

Istorija rodo, kad tiesioginių ar netiesioginių pripažinimų pasidalinimo įtakos sferomis pasėkmės visada buvo arba įtampos padidėjimas, arba kartais net ir atviri konfliktai. Brežnevo doktrinos intervencionistiskos pobūdžio skatinama saugumo ir perversmų atmosferą ir pačios taikos perspektyvas verčia vis labiau iliuzinėmis. Užsitęsęs Europos padalinimas ilgai sukels pasaulinio mato krizių, kurios savo keliu sukels iš abiejų pusių didėjančią priešiškimų sproginėjimo grandinę. Tik vieninga, laisva ir demokratiška Europa yra tikras pagrindas taikai Europoje ir pasaulyje.

Iš Brežnevo doktrinos kyšo aiškus pasirizymas ir toliau kojomis trypti pagrindines rytinės Vidurios Europos žmonių teises. Ši doktrina savi-nasi "įgaliojimą" Sovietų Sąjungai sauvalingai kištis į kitų valstybių vidaus reikalus, o juk tai priešinga pagrindiniams Žmogaus Teisių Deklaracijos dėsniams, Jungtinių Tautų pagrindiniams nuostatomis ir apskritai bendriesiems ci-

vilizuoto elgesio dėsniams.

Sovietų Sąjungos statomas mūras tarp pavergtųjų tautų ir laisvojo pasaulio yra tik karinės Sovietų Sąjungos jėgos palaikomas statinys. Uždaros visuomenės sąvoka, jau pasenusi, neveikianti ir priešinga žmonių siekimui tvarkyti savo gyvenimą savo atsakomybe. Rytinės Vidurios Europos tautos, kaip ir visi žmonės visame pasaulyje, reikalauja laisvo ir neklusdomo galimumo keistis mintimis su kitais žmonėmis bei kitomis tautomis.

Niekad negalės būti pasiekta visuotinė įtampos atoslūgio, neatsižvelgus rytinės Vidurios Europos tautų teisių ir siekimų. Todėl ypatingai svarbu, kad būsimose derybose tarp Jungtinių Valstybių ir Sovietų Sąjungos nebūtų sutartas bei sudarytas toks saugumo susitarimas, kuriuo būtų pakenkta pavergtųjų tautų laisvės, apsisprendimo teisės ir valstybinės nepriklausomybės siekimams. Laisvojo pasaulio valstybininkai turėtų visiškai atmesti Sovietų Sąjungos vyriausybės pažiūrą, anot kurio rytinės Vidurios Europos kraštai lyg būtų koks privatus Sovietų Sąjungos kiemas, ir jie turėtų tokią pažiūrą atvirai pasmerkti, kaip nemoralią, imperialistišką, gresiančią taikai ir saugumui. Joks Europos saugumo paktas neturi nei tiesiogiai nei netiesiogiai pripažinti dabartinės padėties rytinėje Vidurios Europoje nei Sovietų Sąjungos viešpatavimo toms tautomis.

Pasaulinio mato krizės rytinė Vidurios Eu-

Vasario 16 gimnazijos mokinės Zelma ir Irma Dilbaitės birželio 1 d. buvo konfirmuotos Huettentfeldo evangelikų bažnyčioje. Dilbų šeima prieš dešimt metų atvyko iš okupuotos Lietuvos ir visi trys jų vaikai lanko lietuvių gimnaziją. Nuotraukoje konfirmantės po iškilnių su tėvais ir globėjais. Pirmoje eilėje iš kairės: Jonas Dilba, Dilbienė, Česnienė (Dilbienės motina), Borchertienė (J. Dilbos sesuo), konfirmantės Zelma ir Irma Dilbaitės ir už jų brolis Edinas Dilba. Antroje eilėje stovi: evangelikų jaunimo ratelio vadovas mokytojas Fr. Skerys, Jonas Česna (Dilbienės brolis) ir kunigas Juozas Urdze.

ropos klausimą gali nustumti į antrą eilę. Bet neužmirština, kad Brežnevo doktrinos paskelbimas ir leidimas ją įgyvendinti yra ne vietinės o pasaulinio mato reikšmės dalykas.

(ELTA)

TEVIŠKĖ AŠ REGIU.
Prano Imsrio parašyti eilėraščiai jauniems skaitytojams. Ilustravo Aida Vektarytė. 40 puslapių. Spaudė Vilties spaustuė Clevelande. Kaina \$1.00.

Knyga labai vertinga dovana jauniems skaitytojams.

Gaunama Dirvoje, prišuntus \$1.00.

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH

\$10,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

INSURED

4 3/4%

per annum

Passbook Savings Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid as of:

Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

5%

6 or 12 MONTH

\$5,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

Siauras keliūkštis vingiavo tarp krūmų ir medžių, daiktai smūkstelėdamas į tokią tankynę, jog vyrai turėjo rankomis prisidengti veidus, kad šakos neišdraskytų akių. Keliuku rangėsi raitelių vilkstinė: priešakyje jojo rinktiniais žirgais ginkluoti vyrai, o pridurmais sekė irgi nuo galvos iki kojų ginkluoti kareivos, už pavadžių vesdami sunkiais nešuliais apkrautus arklius.

Karaliaus Mindaugo pasiuntinybė keliavo į Livoniją.

Keliukas staiga išlindo į platų, dirvonuojantį lauką, vietomis jau apžėlusį prasikalusių iš žemės metūgių krūmokšniais. Jojās priešakyje pasiuntinybės vadas Parnus* sustojo ir, apmesdamas akimis lauką, tarė:

-- Štai, čia buvo kunigo Mylgirnio laukai. Kažkur gyveno jo brolis Gineika, o į šiaurę tęsėsi trečiojo brolio Tošės žemės.

Visoje Lietuvoje žmonės kalbėjo apie trijų brolių negandą. Daug kas kaltino Mindaugo artimą gėntainį kunigą Lengvenį, kad dėl jo persekiojimų broliai turėję pabėgti pas kalavijuočius, kiti gi apkabinėję brolius, kam jie bėgę į Rygą, o neskubėję į Kernavę teisybės ieškoti.

Kai saulė pasislėpė už medžių, keleiviai priėjo sudegintą sodybą. Kiemas jau buvo apsipylęs jauna veja, o sudegintos gyvenamosios trobos lopus juodavo, apsiklojęs anglies ir pelenų žievele.

-- Čia bus gera vieta nakvynei, -- nušoko nuo

žirgo Parnus, paduodamas pavadi pribėgusiam tarnui.

Parnaus prašomas, Mindaugas, nors ir svyrudamas, į pasiuntinybės sudėtį paskyrė ir Šventaragį. Jis galvojo, kad tokiai atsakingai paskirčiai tas bernas esąs dar per jaunas, bet Parnus jį perkabėjo sakydamas, kad Šventaragis savo proto sumatumu ir ne vieną senį ožio ragan suriesias ir kad, be to, reikią jaunus vyrus pratinti atlikinėti pavedimus su kitais kraštais.

Ir pats Šventaragis nustebo, kad valdovas ir Parnus jam parodė tokį pasitikėjimą, ir labai nudžiugo, nes už Lietuvos ribų jis dar nebuvo iškėles kojos, o pamatyti svetimus kraštus ir žmones jam jau seniai knietėjo noras. Kadangi Mindaugas siuntė Livonijos vyskupui dovanų ir gabendino iš savo sandėlių į Rygą didelį kiekį prekių, -- daugiausia žvėrių kailių ir vaško, -- tai vilkstinės apsaugai reikėjo nemažo būrio ginkluotų palydovų. Šventaragiui nebuvo sunku jų tarpan išprausti ir savo bičiulius: Šilinį, Mantą, Eikutį ir Stulgą.

Be Parnaus ir Šventaragio, tretysis pasiuntinybės narys buvo Karigaila: jau nebe jaunas vyras, mokąs rašyti ir kalbąs svetimomis kalbomis. Jis lydėdavo Parną į visas jo keliones po svetimus kraštus ir buvo kaip ir jo dešinioji ranka.

Kol tarnai ir kareivos ruošė stovyklą ir gamino vakarienę, Parnus su Šventaragiui vaikštinėjo po sodybą kalbėdamiesi.

-- Matai, išmarūnų sodyba! -- Parnus apmetė akimis kiemą. -- Dar ne taip seniai čia gyvenimas virte virė, o dabar dykuma! Aš pažinojau Mylgirni: keliaudamas į Livoniją, ne kartą čia esu viesėjęs. Pažinojau ir jo brolius: visi buvo šaunūs vyrai. Ko jie susivaidijo su Lengveniu, vieni dievai nežino. Atsimenant jo staigų ir priekabų būdą, gal daug ir nereikėjo: maža kibirkštis galėjo didelį gaisrą užiebt. Lengvenis užpuolė brolius ir apiplėšė jų sodybas, broliai keršydami nusiaubė jo valdas. Jei Lengvenis nebūtų buvęs mūsų valdovo svainis, gal ir tų peštynių nebūtų buvę, bet jis žinojo turįs tvirtą užnugarį ir galvojo galįs sauvaliuoti iki valios. Brolių

apdraskytas jis paprašė Mindaugą pagalbos. Sužinoję, kad valdovas ketinas paremti savo gėntainį ir kad jų laukianti pražūtis, visi trys rikiai pabėgo į Livoniją. Žinomas, kas be ko, magistras juos priėmė išskėstomis rankomis, apkrikštindino ir padarė savo vasalais, pažadėdamas apdovanoti žemėmis.

-- Ar apdovanojo? -- paklausė Šventaragis. -- Nežinia, gal sužinosime nukeliavę į Rygą, -- atsakė Parnus. -- Kad tik taip tas kivrėdas būtų pasibaigęs, dar tiek to, bet jis taip nepasibaigė. Kalavijuočių remiami broliai užpuolė Lengvenio pilį, ją sudegino ir jį patipagrobė nelaisvėn. Paskum, susirinkę čia, Mylgirnio sodyboje, jie pasiėmė savo šeimas, gyvulius ir mantą ir iškeliavo į Livoniją. Žmonės kalba, kad užpuolimui vadovavęs pats magistras. Užpuolikus pasivijo Lengvenio brolis, bet buvo nugalėtas ir pats žuvo kautynėse. Magistras už Lengvenio laisvę pareikalavo 500 sidabro markių išperkamųjų. Tai labai didelis pinigas. Mindaugas ir Lengvenio giminės tuos pinigus sumetė: pakaktų tą sidabro maišelį blokšti magistrui į nasrus, ir byla būtų baigta, bet tai dar neiskas: Remėza mums pranešė iš Rygos, kad girdėjęs, jog magistras dar reikalaujās priedo žemėmis kažkur padaugvyje. Mes spėliojame, kad ordinas nori prasimušti sausumos kelią padaugyviu iki Dynos žiočių.

-- Aš pažįstu tą sritį, -- pasakė Šventaragis. -- Dynos upe prekių vytinės pavasari atplaukdavo iki mano tėvo pilies. Jei ordinas pasistūmė iki Dynos, prekijams kelias ta upe būtų užkirstas, arba pareitų nuo ordino malonės ar nemalonės.

-- Teisingai, bet kol kas Livonija savo nagų iki Dynos neištiesė ir, turėkime vilties, neišties. O dabar einame vakarieniauti.

Po vakarienės visi sugulė poilsio, išskyrus sargybinius. Šventaragis tįsojo ant pamestos po medžiais meškenos, bet užmigti negalėjo. Buvo graži, šilta vasaros naktis. Visur aplink atkakliai čirškė žiogeliai.

(Bus daugiau)

* Parnus -- istorinė asmenybė: jis buvo Mindaugo artimas patarėjas.

SAVA VALSTYBĖ, LIETUVIŠKA ASMENYBĖ, TAUTINĖ STIPRYBĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

davo palaikomi artimi ir tamprūs ryšiai. Sąjungos valdyba gerai žinojo, kokie rūpesčiai ir, sakykime, kokie "džiaugsmai" reiškėsi Dirvos pastogėje.

Kai iškilo gyvas reikalas, Sąjungos valdyba iš savo lėšų parėmė Dirvos leidimą. Ir Sąjungos skyriai bei nariai, į kuriuos Sąjungos valdyba kreipėsi, taip patparodė didelį supratimą: jie Dirvą aukomis, o Viltį išais gausiai sustiprino. Neturiu parankių tikslų duomenų, bet mano skaičiavimu Dirva galėjo iš Sąjungos (skyrių ir narių) gauti 11,000 - 12,000 dolerių paramos.

Gal kai kam atrodys ne laikas ir ne vieta, bet negaliu praeiti nepadėkojęs Aleksui Laikūnui, Vilties Draugijos valdybos pirmininkui, už tokį didelį rūpestingumą ir darbą, kurį jis atliko Dirvos reikalu. Padėka priklauso ir jo artimiausiems, jau minėtiems bendradarbiams ir visai Vilties Draugijos valdybai.

Apie Dirvos dabartinę padėtį sužinosime Vilties suvažiavime. Čia galia pažymėti, kad bendromis ir sutelktinėmis pastangomis buvo išvengta artėjanti katastrofa ir atsistota ant tvirtų kojų.

Dirvos veidas, anksčiau manopaminėtas dvasinis veidas, liko aiškus ir savas kiekvienam tautininkui. Jis pasidarė artimas visiems tautinės srovės nariams. Dirvos turinį vis labiau atspindi tautinės srovės siekimai, Sąjungos tikslų ryškinimas, sąjungos veiklos paveikslas.

Prisiminę ALT Sąjungos vidinius reikalus, Sąjungos pirmininkas Teodoras Blinstrubas pastebėjo:

Atrodė, kad kai kurios rankos dirbo, kad mus, tautininkus, tarpusavy sukiršintų. Buvo skleidžiami prasimanymai ir iškraipyti komentarai. Man buvo aišku: siekia mus sukrėsti, kad suby-

rėtume. Ir tai suprantama. Iki šiol tautininkai sudarė ir sudaro vieną stipriausių ir vieningiausių junginių. Jie nesiduo-da viliojami jokiais bendradarbiavimo "čiulbesiais", savo seimuose nusistatydami aiškų Sąjungos kelią, ir juo vėliau tvirtai žengdami. Malonu konstatuoti, kad priešingai tokių maišytojų siekimams, Sąjungos gyvenime niekur nepasireiškė tokia kairieno svajojama trintis, kuri būtų galėjusi pažeisti Sąjungos pagrindus. Laikas ir kantrybė parodė, kad Sąjungos valdybos užimta linija yra teisinga, jos pastangos nuosirdžios, o svetimų įtakų vaidmuo tiksliai išvėlg-

grindinė bazė buvo ir liko lietuvių bendri ir svarbiausi rūpesčiai: sava valstybė, tautinė stiprybė ir sąmoninga lietuviška asmenybė.

ALT Sąjungos darbo apimtini įėjo ir vad. bendrinės organizacijos. Jos paskirti atstovai aktyviai veikė ir tinkamai reprezentacija reiškėsi Amerikos Lietuvių Taryboje, Bendrajame Lietuvių Fonde, Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybėje. Su tais atstovais Sąjungos valdyba palaikė nuolatinį ryšius, o svarbesniais atvejais vedė specialius pasitarimus. Jiems visiems tenka gili mūsų padėka.

Sąjungos valdybos santykiai su Lietuvos Nepriklausomybės Fondo vadovybe buvo geri ir nuosirdūs. Fondo vadovybei ir jos pirmininkei p. Emilijai Čekienei čia reiškiau gilią padėką, priekurius jungių ir malonų sveikinimą. Fondui išleidus vertingą ir imponuojančią knygą apie mūsų tėvynę Lietuvą anglų kalba.

Sąjungos valdyba buvo gavus JAV respublikonų partijos kvietimą liudyti jos platformos komitete. Sąjungos valdybos prašomas, į tą komitetą, posėdžiaujanti Miami Beach, Floridoje, vyko ir tenai tokį liudijimą atliko Vytautas Abraitis. Jo pateiktas pareiškimas buvo geras ir tikslus, Lietuvos bylos reikalus buvo tinkamai pristatytas. Jį patys amerikiečiai paskleidė JAV viešumoje. P. Vytautui Abraičiui čia reiškiau didelę padėką. Padėka priklauso ir p. Eugenijui Bartkui, ALT pirmininkui, parėmusiam šią Vytauto Abraičio misiją.

Sąjungos valdyboje buvome penki nariai. Kiekvienas savo žinioje turėjo atskiras sritis ir veikėme savo paskirties ribose, artimai tarpusavy bendradarbiaudami. Santykiai buvo visuomet nuosirdūs ir draugiški. Valdybos nariams: p.p.

Inž. J. Jurkūnas, buvęs ALT S-gos pirmininkas, registruojasi atvykęs į sukaktuvinį seimą. V. Gruzdžio nuotrauka

J. Sirusas ir dail. J. Bagdonas ALT S-gos seime registruoja norinčius dalyvauti bankete. V. Gruzdžio nuotrauka

tas ir suprastas. Sąjunga išliko tvirta ir vieninga.

Tačiau čia turiu pastebėti, jog mūsų Sąjunga nepasidarė grynai srovinė ir visai uždara organizacija. Jos tvirtybė leido jai bendrauti su kitomis organizacijomis ir grupėmis. O kai kurios politinės grupės mezgė ryšius ir siekė bendradarbiavimo su Sąjungos vadovybe. Ir tai todėl, kad Sąjungos pa-

ALT S-gos seime prie registracijos stalo: K. Pocius, A. Jančys, Jurkus ir dr. Steponas Biežis. V. Gruzdžio nuotrauka

A. Zenkus, V. Blinstrubas ir J. Palukaitis registruoja Vilties draugijos suvažiavimo narius. Dešinėje dr. A. Butkus ir dr. D. Degesys. L. Tamošaičio nuotrauka

KULTŪROS APRAIŠKOS LIETUVOS PRAEITYJE

Pastaraisiais metais Lietuvoje gana uoliai dirbuojasi eilė specialistų, ieškodami bei tikrindami surastus duomenis apie kultūros apraiškas Lietuvos praeityje. Pastangos neretai pasiteisina. Prieš kiek laiko taip buvo išsiaiškinta keletas faktų iš Lietuvos muzikos istorijos.

Vilniuje yra du egzemplioriai 1693 metais išleisto muzikos vadovėlio, kurio autorius ir iš kitų šaltinių žinomas jėzuitas Žygimantas Liauksminas. Turimieji to vadovėlio egzemplioriai yra iš antros laidos. Pirmoji laida buvo išleista irgi Vilniuje, 1667 metais, bet tos laidos niekur neaptikta nė vieno egzemplioriaus.

Tiek žinių apie tai ir būtų likę, jei Mokslų Akademijos rankraštyne nebūtų buvęs užtikta lenkų istoriko 1926 metais įrašyta pastaba, sakanti, jog buvęs atspausdintas "didysis gradualas", tai yra, giesmynas. Tuoju būdu prisiminta, kad respublikinė bibliotekoj yra nežinomo autoriaus pa-

rengtas ir 17 šimtmečiuose išleistas "gradualas". Paaškinę, kad yra ir giesmynas ir psalmių rinkinys su gaidomis, ir yra pavyzdžiai iš dviejų laidų — 1667 ir 1693 metų. Tai kaip tik tie metai, kada išleistos ir Liauksmino vadovėlio laidos. Pažyginus antrosios laidos giesmynus su vadovėlio antrąja laida, pasirodė, kad formatas, popieris ir šriftai visai tie patys. Atseit tie giesmynai yra parengti to paties Liauksmino, tai priešdabio prie jo vadovėlio. Tą dar labiau patvirtina ir vadovėlio pavadinimas: "Ars et praxis musicae" — Muzikos menas ir praktika. Tuo būdu paaškinę, kad pirmas lietuvių parašytas ir Lietuvoje išleistas muzikologinis veikalas buvo ne vienos, o trijų dalių, ir kad jo viso autorius buvo tas pats jėzuitas Žygimantas Liauksminas (Sigismundus Lauxmin lotyniškojo transkripcijos).

Be to, paskutinėje daly (antifonų ir psalmių rinkiny) rastas dar ir toks įrašas: "Vario spaudai lėšas davė didžiai gerbiamas Jonišio dekanas Marijonas Kazimieras Liauksminas, šiaulių klebonas žemaitijoje".

Spėjama, kad dekanas Liauksminas buvo jėzuito Liauksmino koks giminė, o gal irgi ano meto muzikos žinovas bei mecenatas.

(ELTA)

MALE

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN

OR
1ST CLASS SKILLED
DIE MAKERS
DIE REPAIRS

Must be able to set up. Work from Blue Prints & Close Tolerance. Steady work. Overtime. 1st and 2nd shifts.
THE DICKEY GRABLER CO.
10302 Madison Ave., Cleveland, Ohio (48-54)

WOMEN—Cleaning help to work in our Apartment Buildings in Euclid and East Cleveland Area. Pleasant working conditions, good hourly rate. Call 216-261-7000 for an appointment and interview. (43-49)

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1969 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant priedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėsti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 300 dolerių premija bus įteikta 1969 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudoti konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduojama spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

your place in the Sun
RETIRE IN ROSWELL NEW MEXICO

.....the city in New Mexico that puts new life in retiree living!

If you're looking for a friendly place away from big city problems....the most delightful, healthy, year-round climate to be found....clean fresh air....scenic surroundings....fine shopping facilities....access to the cultural and recreational sides of a good life—art, theatre, music, sports, hobbies...a city with 3 hospitals and 55 churches....the beauty and splendor that is the Southwest—

RETIRE TO CONTENTMENT IN ROSWELL

Want to know more... send for brochure...no obligation.

MAIL THIS COUPON TODAY!

ROSWELL RETIREMENT SERVICE (Non-Profit Corp.)
Box 2146, Roswell, New Mexico 88201

RUSH COMPLETE INFORMATION ABOUT ROSWELL TO:

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____
DI _____ ZIP _____

MODERN HOMES AVAILABLE AT ATTRACTIVE PRICES Located thruout Roswell's attractive residential sections...3 bedrooms are selling as low as \$7,750.00

Available from FHA & VA due to air base closing, many REQUIRE NO DOWN PAYMENT. Homes will be sold without regard to race, color, religion or national origin of the purchaser.

YOU CAN BUY REGARDLESS OF AGE.

HARTFORDO LIETUVIŲ ŽINIOS

Hartfordo lietuvių kolonijos jaunimas, baigęs mokyklą, padaršintas vyresnio amžiaus veikėjų, stoja į lietuviško darbo darbininkų eiles. Tai patvirtina šių metų Lietuvos Bendruomenės Hartfordo Apylinkės Valdybos rinkimų duomenys. Iš septynių valdybos narių -- šeši, būtent A. Dzikas (pirm.), J. Kirkutis, G. Žiūrienė, J. Kovas, V. Nenortas ir V. Raškevičius neseniai baigę aukštuosius mokslus Amerikos universitetuose. Tik valdybos sekretorė Zita Dapkuvienė atstovauja Nepriklausomos Lietuvos mokyklą.

Hartfordo jaunimas, papildydamas įvairių organizacijų eiles, sutartinai su vyresniaisiais suka mūsų veiklos ratą. Todėl nenuostabu, kad Hartforde lietuviškos veiklos srovė tekane sustodama plačia vaga.

Balandžio 13 d. Lietuvos Moterų Federacijos Klubas (pirm. I. Ustjauskienė) suruošė Velykinį stalą. Stalai lūžo nuo Velykinių valgių, o svečių akys raibo stebint moterų klubo jaunias neres, grakščiai besisukančias tautinių šokių deriniuose, kuriuos jas darniai šokti išmokė K. Marijošienė. Apylinkių lietuviai ir kvietieji Hartfordo miesto valdybos atstovai gyrė šokius ir valgius, o vakare televizijos žinių komentatoriai rodė šios programos ištraukas televizijos žiūrovams.

Vos savaitei praslinkus po šio įvykio, balandžio mėn. 19 dienos vakare, Hartfordo ir apylinkių lietuviai skubėjo Lietuvos klubą į Hartfordo Ramovėnų baldų. Skyriaus pirmininkui Benediktui Dapkui tarus sveikinimo žodį, scenon įžengė muziko Jurgio Petkaičio vadovaujamas "Ramovėnų Tuxinas" maloniai svečius nustebinęs darniai sudainuotomis dainomis. Skani vakarienė ir nuotaikinga E. Radionovo orkestro muzika nutęsė vakarą į vėlyvą naktį.

Ramovėnai "išlyginę" visas sąskaitas -- vieną šimtinę paskyrė Lietuvos Fondui, -- įrašydami Hartfordo ramovėnų skyrių į fondo narių eiles. Iš likusio "pertekliaus" Kario žurnalui teko 50 dolerių, Hartfordo Lituanistinei mokyklai -- 25 doleriai, karo invalidų sąjungai -- 20 dolerių ir Hartfordo skautams -- 20 dolerių.

Gegužės 17 d. Hartfordo "Tėvynės Garsų" radijo valandėlė surengė vakariene -- šokių vakarą. Radijo valandėlės vedėjas A. Dragunevičius, paminėjęs visus buvusius radijo valandėlės pranešėjus, iškviėtė scenon dabartines pajėgas Z. Dapkuvienę, A. Dziką ir L. Kapecką. Iš radijo valandėlės vedėjo pranešimo paaiškėjo, kad "Tėvynės Garsų" valandėlė jau įžengusi į keturioliktuosius veiklos metus, o jos dartinis vedėjas jai vadovauja dešimt metų. Ta proga L.B. Hartfordo Apygardos pirmininkas V. Balčiūnas jam įteikė gra-

žią, gintarais išpuostą medžio raižinio dėžutę, -- simbolizuojančią visų klausytojų dovanas. Besvarstant dienos įvykius, užkandžiaujant ir besokant praslinko sukaktuvinis vakaras.

Porai savaitę praslinkus, gegužės 24 d. dainos mėgėjai rinkosi tonpačion salėn į Hartfordo mišraus choro "Aidas" koncertą -- vakarą. Choras, negausus skaičiumi, balsingas ir muziko Jurgio Petkaičio gerai paruoštas savo svečių neapvylė. Ypatingai gražiai praskambėjo nauja choro repertuare daina "Susitikti tave norėčiau" (Kavecko), solo partiją puikiai dainuojant Iz. Aliui. Choro dainų pertraukos metu lietuvių jaunųjų moterų ratelio šokėjos darniai pašoko "Sadutę" ir, chorui pritariant -- "Subatėlę". Malonią staigmeną įnešė choro vyrai gražiai sudainavę porą dainų -- paruoštų vyrų balsų vieneti. Vakaras buvo paįvairintas Worcesterio lietuvių šokių orkestro.

Hartfordo lietuviai ne tik dainuoja ir vakaroja, jie, gerai progai pasitaikius, pasirodo ir platesnei amerikiečių visuomenei. Gegužės 4 d. Hartfordo kolonija talkininkaujant Waterburio, New Haveno, Stamfordo ir New Britaino lietuviams dalyvavo Amerikos veteranų lojalumo dienos parade New Britaine. Lietuvių voros priekyje žygiavo Amerikos lietuvių veteranai už jų mūsų tautinė trispalvė, lydimi Hartfordo ramovėnų ir apylinkių lietuvių, nešusių 50 amerikoniškų vėliavų ir dabarčiai būdingą šūktį: "Brangink savo laisvę ir gerbk savo vėliavą". Paskui žygiavo skautai-tės ir mūsų jaunasis 4-10 metų amžiaus atžalynas, lydimas tautiniais rūbais pasipuošusių mamų. Už šio jaunimo grupės tautiniais rūbais apsirengusios lietuvaitės, iš šalių supdamos lydėjo 51 lietuvišką vėliavą, kurių tarpe 22 laisvai plevėsuojančios simbolizavo Nepriklausomos Lietuvos Laisvės metus ir 29 perrištos juodais kaspiniais žymėjo dabartinę Lietuvos vergijos laikmetį. Vėliavų reikšmė buvo paaiškinta atitinkamais įrašais nešamuose plakatuose. Lietuvių kolonos gale lėtai slinko automobilis, vežęs žuvusių karių, Amerikos lietuvių tėvus.

Lietuvius paradiu organizavo L.B. Hartfordo apylinkės valdyba (pirm. V. Balčiūnas), organizacinį darbą koordinavo V. Bražėnas, o parado žygį planavo ir tvarkė Hartfordo ramovėnai. Laimėta dvi pirmosios vietos: viena už lietuvių voros didumą, antra už jos įvairumą. Vietiniai laikraščiai ir televizijos stotys gražiai atsiliepė apie parade dalyvavusių lietuvių grupę. Paradą stebėjo apie šimtas tūkstančių žiūrovų, o parade voroj žygiavo apie penkiolika tūkstančių dalyvių.

Nuo vyresniųjų vei-

kėjų neatsilieka nė Hartfordo skautai-ės. Gilindami savo žinias skautiškoje programoje dažnai vikriai sukasi K. Marijošienės suorganizuotame skautų tautinių šokių ratelyje. Pasisuka ir amerikiečių tarpe. Paskutinė tokia tautinių šokių iškyla buvo gegužės 15 d. Hartfordo kaimynystėje, Windsorio miesto, Intelektualų klube. Šiuo metu šokėjų rūpesčius sumažino skautų tėvų komitetas ir LB Hartfordo apylinkės valdyba padėdami šokių rateliui išgyti geros kokybės magnetinį rekordą. Tai pašalino nuolatinį akordeonisto "medžioklės" rūpestį.

Hartforde ne tik šokama, dainuojama ir paruojiama, bet ir gimtoji kalba studijuojama. Lituanistine mokykla prisiglaudusi lietuvių Šv. Trejybės parapijos salėje, mokytojams J. Kovai ir N. Vadišūtei vadovaujant -- kimba į lietuvių kalbos gramatiką, istoriją ir Lietuvos geografiją. Mokyklą lanko 30 vaikų. Hartfordo lietuvių klubas savo patalpose yra prigludęs vaikų darželio auklėtinius, kuriuos moko A. Vitkuvienė. Darželį lanko 15 vaikų, (3-5 metų amžiaus). Lituanistine mokykla ir vaikų darželis mokslo metus baigia birželio 14 d.

Orui atsilus "uždarinėjamos" žiemos patalpos, nes Hartfordo lietuvių kolonija pasiruošusi išvykoms į gamtą. Radijo valandėlė, Lietuvių Bendruomenė, Šv. Trejybės parapija ir Lietuvių klubas pasirengę saviesiems piknikams, skautai stovyklauti, ramovėnai -- planuoja ekskursiją į West Point karo akademią.

Taip Hartfordo lietuvių kolonija planingai slinkdama pirmyn -- vieningai traukia bendrą mūsų kultūrinių reikalų vėžimą viltingu lietuviškos egzistencijos keliu. (bd)

ALT surengtas baisiųjų birželio įvykių minėjimas Clevelande, įvyko Šv. Jurgio parapijos salėje, birželio 15 d. Viršuje organizacijų vėliavos ir kairėje ALT skyriaus pirm. inž. R. Kudukis. Apačioje minėjimo dalyviai. J. Garlos nuotrauka

BAISIŲJŲ BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS CLEVELANDE

Birželio 15 d. oras buvo lietingas, taigi ALT skyriaus rengtoje birželio įvykių minėjimo programoje prireikė atsakyti nuo numatyto vykimo į lietuvių kultūrinį darželį.

Šv. Jurgio bažnyčia lietuvių pamaldose buvo pilnesnė negu daugeliukitų atvejų. Iškilmingas mišias laikė ir pamokslą pritaikintą minėjimui sakė pats kelbonas kun. Ivanauskas. Choras giedojo tik lietuviškai, ir muziko Prano Ambrazo buvo parūpinta giesmė skirta Lietuvai, tos dienos proga, kurią choras pabaigoje sugiedojo labai energingai.

Prie altoriaus, kaip priimta nepaprastų įvykių atvejais, pamaldų metu stovėjo organizacijų atstovai su savo vėliavomis.

Po pamaldų dalyviai užpildė apatinę didžiulę salę, kas dabartiniais laikais retai pasitaiko. Įnešus vėliavas ir sustačius scenoje, ALT skyriaus pirmininkas inž. R. Kudukis paskelbė programos pradžią. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo A. Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio Ansamblio choras, kuris toliau dar pagiedojo Mالدą ir vieną dainą.

Paskaitę gautus sveikinimus iš senatoriaus Saxbe ir kitų, ir Ohio gubernatoriaus Rhodes tai dienai skirtą proklamaciją, pirmininkas pristatė kalbėtoją Ohio valstijos seimelio narį clevelandietį George Voinovich, kuris atstovavo pasizadėjusį kalbėti, stauga susirgusį Ralph J. Perką.

Pagrindinis šio liūdno minėjimo kalbėtojas buvo dr. Domas Jasaitis iš New Yorko, buvęs Šiaulių miesto daktaru per 25 metus ir Raudonojo Kryžiaus direktorius tremtyje. Jo kalba buvo ilga, bet gerai paruošta, ir tiksliomis skaitlinėmis ir datomis pavaizdavimas pačių tų baisybių, kurių minėjimas buvo surengtas.

Dr. Jasaitis priminė 1940 metus kuomet Lietuvą nusiaubė raudonasis tvanas ir paskandino Lie-

tuvos nepriklausomybę, ir 1941 metų tris birželio dienas, kuomet maskviniai okupantai pagrobė per 34,000 lietuvių ir išvežė juos sunaikinimui. Paminėjo kad lietuvių gaudymas išvežimui užsitiesė iki birželio 21 dienos, kad okupantai buvo numatę išvežti apie 700,000 lietuvių, tik žmonių medžioklė buvo nutraukta prasidėjus vokiečių greitam žygiavimui į rytus.

Dr. Jasaitis vaizdžiai papasakojo kaip klantinčiai sovietai buvo paskelbę, kad lietuviai nutarę prašyti priimti jų tautą į sovietų sąjungą ir būk daugybė lietuvių prašė išvežti juos į kitas Sovietų Sąjungos dalis. Skaitlinėmis kalbėtojas pateikė žinias kaip buvo grūdama į vagonus tūkstančiai sugaudyti lietuvių išvežimui, kaip kankinosi vagonuose silpniesnieji, kaip prašė vandens ir kaip į juos vagonuose šaudė raudonieji nuraminimui; kaip mirė kokie amžiaus kokių buvo imtinių, atskirtų vyrų nuo žmonių, vaikų nuo tėvų; kaip jaunieji pasistengė išeiti į girias partizanais, kaip namuose buvo palikti ir kankinosi gyvuliai be priežiūros.

Carų Rusija, sakė kalbėtojas, buvo tautų kalėjimas, bet komunistinė Rusija yra tautų kapinynas. Paminėjo, kad sudėjus vokiečių genocido aukas ir bolševikų išžudymą lietuvių tautos žmonių buvo išnaikinta virš milijono. Paminėjo ir (Nukelta į 7 psl.)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Kęstutis Civinskas baigė Case Institute Technikos Fakulteto Mechaninės Inžinerijos Skyrių — pirmuoju. Birželio 12 d. diplomų įteikimo iškilmėse jis buvo išskirtas iš kelių šimtų baigusių ir apdovanotas garbės pažymėjimu ir pinigine dovana. Malonu, kad jaunas lietuvis pajėgia iškilti nelengvoje mokslo varžybose.

Universiteto baigimo progą Kęstučio tėveliai inž. V. ir L. Civinskai suruošė vakšes, kuriose dalyvavo būrelis giminių ir draugų. Jaunam inžinieriui linkėtina sėkmės ateityje.

SKAUTŲ IR SKAUČIŲ GEGUŽINĖ

Šį sekmadienį, birželio 22 dieną, 2 val. p. p. Clevelando skautės ir skautai, kartu su savo tėveliais, draugais ir pažįstamais renkasi Strawberry Lane, Memorial Park. Įvažiavimas iš 91 kelio, kur įvyks bendra gegužinė. Įvairūs visiems pritaikinti žaidimai, taip kad nebus laiko per daug nuobodžiauti. Vyr. skautės ir skautai vyčiai kandidatai visus skaniai pavaišins, žinoma už atitinkamą auką.

Tikimės, kad susitiksim visus skautų draugus ir rėmėjus šį sekmadienį, Strawberry Lane. (s)

• Liudas Juodvalkis, pernai grįžęs iš Vietnamo, kur atliko karinę tarnybą, praėjusį šeštadienį, birželio 14 d. susituokė su Connie Marie Fuhr. Vestuvės įvyko jaunosios gimtinėje Milan, Ill., kur iš Clevelando buvo nuvykę jaunojo tėvas, brolis ir sesuo, bei keli artimieji draugai.

Jaunieji apsigyveno Clevelande, kur Liudas tęsia studijas.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Oberlenį tel. 531-2211.

Birželio įvykių minėjimas...

(Atkelta iš 6 psl.)

Pravieniškųjų ir kitų daugelio vietovių žudynes skaitlinėmis.

Dr. Jasaičio kalbą susirinkusieji atidžiai išklausė, ir kai jis baigė ir nulipo nuo scenos į salę, publika jam dar dėkojo atsistojimu ir plojimais.

Minėjimą baigė pirmininkas Kudukis perskaitydamas Clevelando lietuvių vardu rezoliuciją pasiuntinui valdžios ištaigoms primenančią lietuvių tautos tragediją. K.S.K.

Birželio įvykiams paminėti Lietuvių Konservatorių Klubas Clevelande birželio 14 d. surengė vakaronę. Nuotraukoje klubo pirmininkas dr. V.L. Ramanauskas sveikina atsilankiusius. Prie stalo sėdi: Irena Štakauskienė, matomas mugara Sibiro tremtinys Benediktas Butkus, vakaronės svarbiausias kalbėtojas prof. Leo Schumacher, kalba dr. V.L. Ramanauskas ir Superior Savings viceprezidentas ir sekretorius J.T. Derighier, J. Carlos nuotrauka

ISPŪDINGAS POLITINIS SUBATVAKARIS

Lyg pasekdamas eilę metų vykdomus Bostono lietuvių subatvakarius, Clevelando Konservatorių Klubas birželio 14 d. surengė grynai politiško turinio subatvakarį, sutaukiant su sukaktimi baisių birželio dienų, paminėjimui to skaudaus tautai įvykio, anglų kalba ir puošnioje aplinkumoje, Bratenahl Place pastate prie Lake Shore Blvd. ir ežero.

Subatvakariu tinka pavadinti, nes dalyviai, veikėjai ir profesionalai vyrai ir moterys ir svečiai amerikiečiai ir kalbėtojas prof. Schumacher, jautėsi atėję artimai draugauti, su naujais susipažinti, laisvai šnekučiavo įvairiais dienos klausimais, vaišinosi ir pagaliau, niekur neskubėdami pavakarieniavę rengėsi išklausyti kalbų.

Klubu valdybos nariai ir narės rūpinosi, kad dalyviai jaustųsi kaip namie. Po skanios vakarienės, Konservatorių Klubu pirmininkas dr. V. Ramanauskas pradėjo kalbų dalį angliškai pasakydamas sueigos tikslą, paminėdamas savo pergyvenimus bolševikams atėjus, ir pristatė adv. Julijų Smetoną. Šis taip pat angliškai kalbėjo nušviesdamas kai kuriuos rūpimus klausimus, ir pagrindinei kal-

bai pristatė specialiai paviestą profesorių kun. Leo Schumacher, Ph.D.

Kalbėtojas vaizdžiai apsakė kaip Amerikoje leidžiama dalykams krypti prieš šios šalies gerovę ir laisvę, ir kaip spauda, daugelis visuomenės vadų ir net žmonių valdžioje pasijungę klatingai komunistinei propagandai dirbapataikaudami, nuolaidžiaudami Sovietams, įrodinėdami, įtikinėdami visuomenę apie nereikalingumą nei ginkluotis nei rūpintis savais reikalais, nes tuomi tik pykinami Sovietai... Kaip leidžiama komunistams slausiti universitetuose, visoje kitose šalies įstaigose, draudžiant niekdarius net komunistais vadinti.

Birželio įvykių minėjimui profesoriaus kalba buvo trumpa. Jis apibrėžė skaudų lietuvių tautos likimą, genocidą, trėmimus ir okupanto pastangas apsodinti Lietuvą rusais ištremiamų lietuvių vietoje.

Padėkai profesoriumi už jo pasiaukojimą atvykti ir kalbėti šiame vakare, pirmininkas dr. Ramanauskas padovanojo knygą "Lithuania 700 Years".

Kalbant apie Bostono lietuvių subatvakarius, kodėl negalėtų Clevelando lietuviai įgyvendinti

tokius subatvakarius, kur inteligentija, veikėjai ir visuomenės darbų rėmėjai galėtų dažniau sueiti pasidalinti mintimis, pabendrauti ir pasireikšti apie mums rūpimus reikalus? Clevelando kolonija nemažesnė už Bostono, ir turtinga intelektualais ir įvairių gabumų asmenimis padaryti subatvakarius įdomiais.

Konservatorių Klubu valdyba: dr. V.L. Ramanauskas, pirmininkas, Č. Šatkauskas ir A. Benas, vicepirmininkai; Julijus Smetona, sekretorius. K.S.K.

ŠERIFUI KRIEGERIUI PAGERBTI VAKARAS

Penktadienio vakare, birželio 20, rengiamas iškilmingas balius pagerbti ir kartu sukelti pajamų apmokėti rinkimų vajeas kaštus, įvyks Statler-Hilton viešbutyje, pradžia 9 val.

Šokiams gros Al Serafini's orkestras, operatrukoje, lietuvių "Grandinėlė" Liudo Sagio vadovybėje, išpildys gražių lietuviškų šokių programą.

Šį balių rengia Kreiger for Sheriff vajeas komai.

SEKMINGA VAJAUS PRADŽIA LIETUVIŲ NAMŲ CLEVELANDE

Prieš tris savaites yra pradėtas vajeas su tikslu patirti kiek Clevelando lietuviai yrapsiryzę prie šių namų statybos konkrečiai prisidėti. Tam tikslui yra dalinama prie lietuvių bažnyčių, per organizacijas ir per platintojus, informacinis leidinys, kuriame Lithuanian Village Direktorių Taryba ir Lietuvių Namų Statybos Visuomeninis Komitetas akivaizdžiai išaiškina šio didelio ir labai svarbaus projekto detales ir atsakinėja į eilę

mitetas, kurio pirmininku yra Robert Latham. Visuomenė kviečiama dalyvauti; porai įžanga \$15. Bilietus galima užsisakyti telefonu 621-5882.

KVIEČIA Į GEGUŽINĘ

LVS Ramovė Clevelando sk. rengia gegužinę birželio 22 d., sekmadienį, 2 val. p. p., 14307 Superior Rd., p. Visockių gražioje sodyboje. Geras maistas, baras, laimėjimai, muzika.

Bus pasveikinti ir apdovanoti birželio mėn. varduvininkai.

• KUN. ANTANAS V. SAULAITIS, SJ, išvėntintas kunigu gegužės 17 d., atnašaus savo pirmųjų Mišių auką Clevelande šį sekmadienį, birželio 22 d. 10:30 val. ryto Šv. Jurgio bažnyčioje. Lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti.

MIRĖ

Ignas Grėbliūnas, 1282 E. 167 St., mirė birž. 11. Palaidotas Kalvarijos kapinėse penktadienį. Pamaldos buvo Šv. Jurgio bažnyčioje.

Ona Paskevica, 18602 Shawnee Ave., Alberto žmona, palaidota šeštadienį Visų Sielų kapinėse. Pamaldos buvo Šv. Povilo bažnyčioje. Laidojime patarnavo Jakubs and Son laidotuvių namai.

klausimų namų reikais. Tame leidinyje yra ir pasižadėjimo blankas, kuriame prašomanurodyti už kokią sumą norima tų namų statybos akcijų įsigyti.

Labai malonu konstatuoti, kad pirmieji šių akcijų platinimo rezultatai rodo, jog Clevelando lietuviai puikiai supranta naujų namų reikalingumą ir gana gausiai pasižada šių akcijų nusipirkti. Džiugu, kad net ir didieji pesimistai pagaliau pamatė, kad Clevelando naujieji lietuvių namai jau nebėra tik iniciatorių bei planotojų svajonė, bet konkreti ir labai netolimos ateities realybė.

Daugelis Clevelando lietuvių jau konkrečiais darbais įrodė, kad gyvai domisi naujaisiais namais, pasižadėdami pirkti akcijų. Kiti teiravosi kokie yra vajeas rezultatai. Su džiaugsmu ir dėkingumu skubame suinteresuotuosius pailformuoti, kad per tą trumpą laiką jau yragauta virš \$100,000 (šimtas tūkstančių) vertės pasižadėjimų akcijoms įsigyti. Tvirtai tikime, kad ir visi kiti lietuviai tokia pat proporcija tų akcijų įsigys, kaip padarė pirmieji šių akcijų pirkėjai, tuomet galėsime pradėti ir konkrečius statybos darbus.

Iniciatorių vardu sveikiname naujuosius namų dalininkus, dėkojame akcijų platintojams už idėją didelį darbą ir nuosirdžiai prašome likusius lietuvių akcijų pasižadėjimų blankus užpildyti ir neatidėliotinai gražinti Lithuanian Village Bendrovei.

Dar kartą primename, kad neprašome aukos, o tik investacijos, kuri yra pagrįsta ne tik svarbiu lietuvišku reikalu, bet taip pat stovi ant tvirtos ekonominio pagrindo.

Lithuanian Village Direktorių Taryba ir Visuomeninis Komitetas.

PARDUODAMI NAMAI NAUJAS

3 miegamais ranch su 1½ vonių, didelis vieškambaris, reikmenims kambarys, virtuvė su daug vietos valgymui, laiptai į sandėlį viršuje. \$17,000.

NAUJAS

3 miegamais su 1½ vonių, su krosnim ir šiukšlėms deginti įrengimu, pilnas rūsys, kietmedžio grindys. \$19,900.

NAUJAS

3 miegamais, su krosnim, pilnas rūsys, laiptai į sandėlį; arti bažnyčių ir mokyklų. Du priediniai sklypai prie namo. \$21,200.

VINE REALTY INC. 35165 Vine St. WH 2-4440 Eastlake, Ohio (48-51)

SAVININKAI išvyksta į Arizoną. Parduoda du po 2 šeimų namus ant vieno didelio sklypo. Kaina žemutiniai 30s. Geros pajamos. Taipgi vienas pavienis namas.

Telefonas 531-1837. (46-49)

SUPERIOR SAVINGS

VISI TRYS SKYRIAI

Liepos 4 ir 5 d.d.

bus uždaryti ir tą dieną bankinės operacijos

nebus atliekamos. Interesantai prašomi savo

reikalus susitvarkyti prieš ilgąjį švenčių

savaitgalį.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 361-1763

936 East 185th Street 531-7770

Lietuvių Konservatorių Klubu surengtoje vakaronėje: K. Tuskes, Mrs. K. Oberst (nugara), Ž. Ramanauskaitė-Tuskes ir Albert Oberst, J. Carlos nuotrauka

G. Benienė, dr. Alg. Matulionis ir I. Plechavičienė, Lietuvių konservatorių klubo vakaronėje, J. Carlos nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **ALT S-gos pirmininkas** Teodoras Blinstrubas praejusį ketvirtadienį, birželio 12 d., per Margučio radiją Chicagoje, pasikalbėjime su programos vedėju P. Petručiu, pasidalino išpučiais iš ALT S-gos sukaktovinio seimo, nušvietė Sąjungos ateities planus ir kalbėjo Dirvos reikalais.

• **Jungtinių Tautų** generalinė asamblėja nutarė 1970 metus laikyti **Tarptautiniais Auklėjimo metais**.

Ryšium su tuo Pasaulinis Motinų Sąjūdis ruošia 1970 m. Vienoje (Austrijoje) studijų sesiją, tema: Auklėjimo - mokymo vaidmuo ruošiant jaunimą šių dienų gyvenimui.

Pasaulinio Motinų Sąjūdžio narių steigėjų sąrašą yra: Dr. V. Karvelienė ir O. Bačkienė.

• **Lietuvos atstovas** Washington, J. Kajeckas, gegužės 21 d. skaitė paskaitą International Club of Annapolis, to klubo vadovybės kviečiamas. Dalyvių buvo apie 70. Paskaitos vakarietės metu salėje buvo iškelta Lietuvos vėliava ir sugrotas Lietuvos Himnas.

Apie paskaitą rašė Annapolyje (Marylando valstijos sostinėje) einas laikraštis Evening Capital š. m. geg. 19 ir 24 dienų numeriuose.

• **Memorial Day** — gegužės 30 dieną, Lietuvos Pasitintybės rūpesčiu, padėta gėlių prie U.S. Ltn. Samuel J. Harris kapo, Ar-

lingtono karių kapinėse. Ltn. Harris yra žuvęs Kau- ne 1920 m. už Lietuvos nepriklausomybę ir laisvę.

• **Vokietijos lietuvių visuomeninės organizacijos**, globojant LB Vokietijos Krašto Valdybai, ruošia XVI Lietuviškų studijų savaitę š. m. liepos 13-20 Bad Godesberge, Annabergo pilyje, Annabergstr. 400.

Dail. A. Krivickas ta proga ruošia lietuvių grafikos, meno leidinių ir plakatų parodą.

Popietinėmis valandomis vyks organizacijų posėdžiai, ekskursijos ir kt.

Užsiregistruoti reikia iki **liepos 1 d. pas Aliną Gri- nię**, 8 Muenchen 50, Diamantstr. 7/1. Telef.: 0811-546519. Annaberge yra tik 50 vietų, todėl bus registruojami eilės tvarka užsirašę. Registracijos mokes- tis 50 DM., studentams 25 DM., abiturientams ir moksleiviams 10 DM.

Maistas ir gyvenimas Annabergo pilyje visiems nemokamas. Norintieji gyven- ti viešbutyje apsimoka pa- tys.

• **Eglė Juodvalkytė**, žino- ma jaunimo veikėja Chi- cagoje, išvyksta 3 mėnesiams į Europą, kartu su ja vyks- ta jos brolis Uosis Juodval- kis, skaitytojams pažįsta- mas iš jo meniškų nuotraukų. Abu žada lankytis Ang- lijoje, Prancūzijoje, Vak. Vokietijoje, Italijoje ir ki- tur.

• **Chicagos inžinieriai ir architektai** šį savaitgalį, birželio 21 ir 22 d. rengia išvyką į Gintaro vasarvietę, Union Pier, Mich.

Norintieji Gintaro vasar- vietėje vasaroti, dėl rezerva- cijų prašomi kreiptis šiuo adresu: A. Karaitis, c/o Gin- taras, 466 A Lake Shore Dr., Union Pier, Mich. Tel. 616 — 469-3298.

PAGERBTI LIETUVOS KANKINIUS DABARTINĖ PROGA NEPASIKARTOS

Mums dabar gyvenan- tiems tenka nepasikartojan- ti privilegija įamžinti Lie- tuvos vardą ir jos kankinių atminimą lietuviška koply- čia šv. Petro bazilikoje, Ro- moje.

Tapti šio darbo dalininku laiko jau ne daug beliko.

Kviečiame visus įamžinti savo ir savųjų vardus Lie- tuvos Kankinių koplyčios kūrėjų tarpe.

Auką siųsti adresu: LI- THUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND, 2701 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629.

Lietuvių Televizijos programa birželio 1 d. pradėjo ketvirtuosius metus. Nuotraukoje Bal. Brazdžionis, Ed. Vengianskas ir T. Šlutas programos vadovai.

CHICAGO

VASAROS BALIUS

ALT S-gos Chicagos sky- rius liepos 26 d., šeštadienį, rengia — tradicinį vasaros balių — išvažiavimą gražio- je Jonyno salėje, Veden Rd., Chesterton, Indiana.

Baliaus pradžia: koktei- liai 6 v. v. Vakarietė — 8 v. vakare. Šokiams gros ge- ras orkestras. Kas norės prieš ir po baliaus galės pa- simaudyti gražiame basei- ne.

Skyriaus valdyba kviečia narius, bičiulius ir plačiąją visuomenę liepos 26 d., šeštadienį atsilankyti į šį ren- giamą balių.

Baliaus ir kitais reikalais prašom kreiptis į Eleną Ma- tutienę, 2022 W. 51 St., Chi- cago, Ill. 60609. Telef. PR 8-4236.

DETROIT

BAIGĖ MOKSLO METUS

LB Detroito Apylin- kės Lituanistinės mo- kyklos mokslo metų už- baigimo iškilmingas ak- tas, pažymėjimų įteiki- mas, apdovanojimas ge- riausių mokinių ir me- ninė dalis vyko Lietuvių Namuose gegužės 25 d.

Ižanginį žodį pasakė mo- kyklos vedėjas Pranas

Zaranka. Invokaciją su- kalbėjo kun. V. Kriščiū- nevičius. Mokslo metų užbaigimo proga sveiki- nimo kalbas pasakė: LB Detroito apylinkės val- dybos pirmininkas Jonas Gaižutis ir tėvų komite- to pirmininkas Juozas Orentas. Mokyklą baigė šie mokiniai: Marytė Al- kevičiūtė, Robertas Ar- lauskas, Rozita Biliū- naitė, Danutė Čekauskaitė, Saulius Jankauskas, Audronė Kaputytė, Al- ma Naumaitė ir Justas Pikūnas. Pažymėjimus įteikė mokytojas Kostas Jurgutis, o LB Detroi- to apylinkės valdybos švietimo skyriaus vedė- jas Vytautas Petrulis, bai- gusiems ir kiekvieno skyriaus trims geriau- siems mokiniams įteikė po knygą. Mokyklos rė- mėjas Leopoldas Hei- ningas baigusius mokyk- lą aštuntokus irgi apdo- vanojo. Taip pat pažy- mėjimais buvo įteikti ir mokiniams kurie pasi- žymėjo savo geru elge- siu, veiklumu, buvo geri ir uoliai lankę pamokas arba atsižymėjo kitomis geromis savo dorybė- mis.

Mokinių vardu kalbėjo ir padėką pareiškė Ro- bertas Arlauskas. Iškil- mingas aktas baigtas

SIBIRO TREMTINĖS UŽRAŠAI...

Stefanija Rūkienė, VERGIJOS KRYŽKELIUOSE. Viršelio aplangas Algio Mulolio. Ilustracijos tekste Vidos Stankuvienės. Knyga 444 puslapių, kaina 5 dol.

Stefanija Rūkienė šiuos savo užrašus skiria Sibire žuvusiems ir mirusiems lietuviams. Tai antkapis jų nežinomiems ar jau baigiantiems nykti kapams...

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:
..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (paprastais viršeliais su aplangu), kaina 5 dol.

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)
.....
(namo numeris ir gatvė)
.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarajimui nuo **BIRŽELIO 22 d. iki RUGSĖJO 15 d.** Užsakymai priimami **DABAR.**

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po **BIRŽELIO 22 D.** tiesiai į vilą **AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.**

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

bendru mokyklos choro pasirodymu, kuris vado- vaujant Pranui Zaran- kai padainavo keletą dai- nų. Iškilmingas aktas baigtas Tautos Himnu.

Mokykla mokslo me- tus pradėjo su 169 moki- niais. Iš jų 127 buvo per- kelti į aukštesnį skyrių arba ją baigė. 27 paskir- ti vasaros darbai, 11 pa- likta pakartojimui ir 4 išstojo iš mokyklos. Mo- kykla išleido neperiodinį laikraštuką "Skambutis". Laikraštuke bendradar- biavo patys mokiniai, o ji redagavo mokytoja Jū- ratė Pečiūrienė.

A. Grinius

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Aukos Dirvai

Prenumeratą pratęsdami ir kitokiom progom Dirvai aukas atsiuntė:

A. Kašuba, Chicago	2,00
V. Jonikas, Brooklyn	2,00
A. Matulionis, Cleveland ..	2,00
A. Pakalnis, Linden	3,00
J. Urbonas, Dayton	2,00
M. Mischik, Miami	2,00
V. Bagdonas, Oak Lawn	5,00
R. Gintautas, Caseyville ...	1,00
A. Jurgėla, Brooklyn	7,00
A. Naujokas, Chicago	2,00
J. Andrašius, Chicago ...	2,00
A. Urnavičius, Toronto	2,00
J. Juška, Chicago	2,00
E. Martinėnas, Euclid	2,00
K. Domarkas, Highland	2,00
K. Dabrila, Chicago	2,00
G. Gričius, Washington	2,00
Halina Dilys, Chicago	5,00
V. Donis, Cicero	2,00
G. Klans, Woodhaven	3,00
J. Mulokas, Chicago	10,00
L. Kezenius, Cleveland ...	2,00
S. Kuzmickas, Chicago	2,00
K. Dulys, Baltimore	5,00
S. Bakūnas, Cleveland	5,00

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie ke- lionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mū- sų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę **SAVO VARDU** siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

THE BENDIX CORP. AEROSPACE SYSTEMS DIVISION

Has Immediate Openings in Ann Arbor, Mich. for
Journeyman Toolmakers

Minimum of 5 years experience including some aero- space/development work.

MACHINISTS

Minimum of 2-3 years experience on mills, lathes, drill presses or surface grinders. Must be able to hold close tolerances and read blueprints.

We offer a comprehensive benefits plan including:

PAID MEDICAL INSURANCE

10 PAID HOLIDAYS

RETIREMENT PLAN AND PAID VACATION.

for a personal interview call

313-665-7766 ext. 481

An equal opportunity employer

(48-50)

Dailininkui K. ŽILINSKUI

mirus, skausmo valandoje, jo žmoną

dr. MARIJĄ, dukrą IRENĄ ir AND-

RIŲ KUPREVIČIUS širdingai užjau-

čiame ir kartu liūdime

Architektas S. Kudokas
su šeima
Santa Monica